

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

KỶ YẾU

HỘI NGHỊ KHOA HỌC

KHOA HỌC XÃ HỘI VỚI SỰ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VẬN TẢI

23. QUAN ĐIỂM CỦA HỒ CHÍ MINH VỀ THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH XÃ HỘI CHO NGƯỜI LAO ĐỘNG VÀ GIÁ TRỊ ĐỊNH HƯỚNG HIỆN NAY <i>Nguyễn Thị Thúy Hà</i>	184
24. QUAN ĐIỂM CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM VỀ NHỮNG VẤN ĐỀ XÃ HỘI VÀ PHÁT TRIỂN XÃ HỘI TỪ ĐẠI HỘI VI ĐẾN NAY <i>Nguyễn Thị Thu Hương</i>	192
25. MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ BẢO ĐẢM QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG TẠI CÁC ĐỊA BÀN CHIẾN LƯỢC VÙNG SÂU, VÙNG XA, BIÊN GIỚI, HẢI ĐẢO CỦA VIỆT NAM HIỆN NAY <i>Vũ Tuấn</i>	199
26. MỘT SỐ GIẢI PHÁP KẾT HỢP PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI VỚI TĂNG CƯỜNG QUỐC PHÒNG - AN NINH BẢO ĐẢM SỰ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG Ở VÙNG BIỂN, ĐẢO HIỆN NAY <i>Trần Bắc Bộ, Nghiêm Công Đĩnh</i>	207
27. VĂN HÓA VÀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG Ở VIỆT NAM HIỆN NAY <i>Đỗ Thị Vân Hà</i>	213
28. XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG VĂN HÓA ĐỒNG BỘ ĐÁP ỨNG YÊU CẦU PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG ĐẤT NƯỚC HIỆN NAY <i>Nguyễn Thùy Linh</i>	219
29. VĂN HÓA KHOAN DUNG HỒ CHÍ MINH - GIÁ TRỊ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN <i>Lê Thị Yến</i>	226
30. TÁC ĐỘNG CỦA CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0 ĐẾN GIÁO DỤC ĐẠI HỌC VIỆT NAM HIỆN NAY <i>Bùi Thị Thùy Dương</i>	233
31. MỘT SỐ VẤN ĐỀ DẠY VÀ HỌC TRÊN HỆ THỐNG E-LEARNING TRONG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC VIỆT NAM HIỆN NAY <i>Vũ Lan Phương, Trần Thị Lan Hương</i>	240
32. GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH, SINH VIÊN GÓP PHẦN THỰC HIỆN MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG CỦA ĐẤT NƯỚC <i>Nguyễn Thị Thanh Thương</i>	247
33. GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC SINH THÁI CHO SINH VIÊN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG Ở VIỆT NAM HIỆN NAY <i>Lê Thị Hồng Thuận</i>	253
34. GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC - XU THẾ TẤT YẾU CỦA GIÁO DỤC THÔNG MINH <i>Trần Thị Phúc An</i>	260

MỘT SỐ GIẢI PHÁP KẾT HỢP PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI VỚI TĂNG CƯỜNG QUỐC PHÒNG - AN NINH BẢO ĐẢM SỰ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG Ở VÙNG BIỂN, ĐẢO HIỆN NAY

*Trần Bắc Bộ**

*Nghiêm Công Định**

Tóm tắt: Bài viết khái quát hóa những thành tựu và khó khăn, thách thức của việc kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh bảo đảm sự phát triển bền vững ở vùng biển, đảo của Việt Nam. Từ đó, đưa ra một số giải pháp nhằm kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh vùng biển, đảo một cách hợp lý, cân đối, hài hòa góp phần phát triển bền vững vùng biển, đảo hiện nay.

Từ khóa: Kinh tế - xã hội; quốc phòng - an ninh; phát triển bền vững; vùng biển, đảo.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh là những lĩnh vực quan trọng của mỗi một quốc gia, dân tộc. Phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường sức mạnh quốc phòng - an ninh là hai nhiệm vụ chính trị quan trọng quyết định đến sự phát triển, sức mạnh, vị thế của đất nước trong từng giai đoạn lịch sử. Kinh tế phát triển, xã hội ổn định là cơ sở để nâng cao đời sống nhân dân, chất lượng cuộc sống và an sinh xã hội. Đồng thời là cơ sở nền tảng vật chất vững chắc cho tất cả các lĩnh vực khác như: chính trị ổn định, an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội và góp phần quan trọng cho phát triển bền vững đất nước. Nhận thức được tầm quan trọng của sự kết hợp này, trong quá trình xây dựng và phát triển, Đảng và Nhà nước đã rất quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo nhiệm vụ kết hợp triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh cả trong lý luận và thực tiễn. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng Cộng sản Việt Nam khẳng định: “Kết hợp chặt chẽ kinh tế, văn hóa, xã hội với quốc phòng, an ninh và quốc phòng, an ninh với kinh tế, văn hóa, xã hội trong từng chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, chú trọng vùng sâu, vùng xa, biên giới, biển, đảo. Khắc phục triệt để những sơ hở, thiếu sót trong việc kết hợp kinh tế và quốc phòng, an ninh tại các địa bàn, nhất là địa bàn chiến lược”¹; Nghị quyết số 36-NQ/TW, Hội nghị lần thứ 8 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII ngày 22-10-2018 về “Chiến lược Phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045” thể hiện rõ quan điểm bảo đảm chủ quyền, an ninh và phát triển bền vững kinh tế biển, đảo là hai mặt của một vấn đề và không thể tách rời. Đó là những quan điểm cơ bản của Đảng thể hiện sâu sắc vấn đề có tính nguyên tắc về mối quan hệ biện chứng trong thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược là xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, đặc biệt là đối với vùng biên giới, biển, đảo.

Tuy nhiên, thực tế hiện nay việc kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng

¹ *Khoan Giáo dục quốc phòng, Trường Đại học Mở - Địa chất.*

² *Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, tr. 149.*

- an ninh bảo đảm sự phát triển bền vững ở một số vùng biển, đảo, ven biển chưa thực sự hiệu quả, hài hòa, chưa được quan tâm đúng mực. Cụ thể, ở một số vùng ven biển có ý nghĩa quan trọng về quốc phòng - an ninh, chính quyền địa phương và người dân chỉ coi trọng phát triển kinh tế - xã hội mà chưa quan tâm đến quốc phòng - an ninh, còn để các dự án người nước ngoài hoạt động trong khu vực biển, đảo có vị trí chiến lược về quốc phòng - an ninh. Bên cạnh đó, lợi dụng vấn đề tranh chấp chủ quyền biển, đảo các thế lực thù địch, phản động tăng cường tuyên truyền kích động chống phá đất nước, lôi kéo các phần tử cơ hội, bất mãn, thiếu hiểu biết để xúi giục biểu tình gây bất ổn xã hội ảnh hưởng đến an ninh quốc gia và trật tự an toàn xã hội.

Để khắc phục những hạn chế trong việc kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh ở vùng biển, đảo, góp phần phát triển kinh tế - xã hội tạo nền tảng vật chất và tinh thần vững chắc bảo đảm sự phát triển bền vững đất nước nói chung, bền vững về kinh tế, xã hội, môi trường vùng biển, đảo nói riêng cần phải kết hợp phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường quốc phòng - an ninh ở vùng biển, đảo một cách toàn diện, cơ bản và lâu dài.

2. NỘI DUNG

2.1. Những kết quả đạt được và khó khăn, thách thức của việc kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh bảo đảm sự phát triển bền vững ở vùng biển, đảo của Việt Nam

Trong phát triển kinh tế - xã hội đã xuất hiện nhiều ngành kinh tế biển gắn với công nghệ - kỹ thuật hiện đại như khai thác dầu khí, công nghiệp đóng tàu, đánh bắt xa bờ, vận tải biển, du lịch biển - đảo và tìm kiếm cứu hộ, cứu nạn... Trong bảo đảm quốc phòng - an ninh, Việt Nam đã kiểm chế được xung đột, giữ được lợi ích quốc gia, dân tộc trên phương diện tổng thể, giữ được môi trường hòa bình, tạo điều kiện thuận lợi cho phát triển kinh tế biển. Đó là những tiền đề, điều kiện thuận lợi để Việt Nam thực hiện mục tiêu phát triển kinh tế biển và bảo vệ chủ quyền biển, đảo trong thời gian tới.

Tuy nhiên, trong thời gian qua sự suy giảm các nguồn lợi thủy sản, đa dạng sinh học và các hệ sinh thái biển; khai thác tài nguyên và môi trường biển; tranh chấp về chủ quyền biển, đảo ngày càng phức tạp, khó lường; việc tàu thuyền, phương tiện khai thác, thăm dò của nước ngoài xâm phạm trái phép vào vùng biển của Việt Nam; hoạt động cướp biển của hải tặc; thiên tai bão gió; ô nhiễm môi trường và một số thách thức về quốc phòng - an ninh; việc phát triển kinh tế biển ở một số lĩnh vực chưa thực sự được gắn kết chặt chẽ với quốc phòng - an ninh hoặc ngược lại, có một số lĩnh vực của quốc phòng - an ninh chưa được gắn kết với phát triển kinh tế, làm cho kinh tế biển vốn còn nhiều hạn chế về khoa học - công nghệ, kỹ thuật và năng lực lại bất cập trong công tác bảo vệ, làm hạn chế quá trình phát triển kinh tế biển gắn với quốc phòng - an ninh; việc quy hoạch các khu công nghiệp, kinh tế tập trung, các dự án ven biển, trên đảo, chưa chú trọng các phương án xây dựng thế trận quốc phòng - an ninh, thế trận lòng dân, chủ yếu chạy theo lợi ích kinh tế là chính; một số quy hoạch, kế hoạch, nhất là việc xây dựng bến cảng; cơ sở công nghiệp biển; các khu dịch vụ trên đảo mở tràn lan, không tuân thủ các nguyên tắc chung, làm ảnh hưởng đến khả năng bảo vệ quốc phòng - an ninh trên biển, đảo...

2.2. Một số giải pháp kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh bảo đảm sự phát triển bền vững ở vùng biển, đảo hiện nay

Thứ nhất là cần tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước, phát huy vai trò làm

Qua báo xã hội với sự phát triển bền vững

Đảm bảo nhân dân trong phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh và đảm bảo sự phát triển bền vững ở vùng biển, đảo hiện nay.

Đảng tập trung lãnh đạo, chỉ đạo Nhà nước thể chế hoá đường lối, chủ trương, chính sách thành pháp luật, quy hoạch, kế hoạch, chính sách, cơ chế để xây dựng, củng cố, vận hành quá trình phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh trên cả nước nói chung và kết hợp bảo đảm sự phát triển bền vững ở vùng biển, đảo hiện nay. Quan tâm hơn nữa bồi dưỡng đội ngũ cán bộ trong lĩnh vực quốc phòng - an ninh tham gia lực lượng bảo vệ biển, đảo; kiểm tra việc thực hiện chủ trương bồi dưỡng đội ngũ cán bộ phát triển kinh tế - xã hội gắn với củng cố, tăng cường quốc phòng - an ninh nhất là khu vực biển, đảo; chú trọng bồi dưỡng đội ngũ cán bộ tuyệt đối trung thành với sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân, nhạy bén, chủ động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm trong thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh bảo đảm sự phát triển bền vững ở vùng biển, đảo hiện nay.

Tăng cường quản lý nhà nước về phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh và bảo đảm sự phát triển bền vững ở vùng biển, đảo hiện nay theo chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và phạm vi của mỗi cơ quan Nhà nước nhằm bảo đảm phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh phải được tiến hành thường xuyên, toàn diện, thiết thực và hiệu quả.

Trên cơ sở đường lối chủ trương của Đảng phải được cụ thể hóa và từng bước hoàn thiện bằng pháp luật, văn bản pháp luật, cơ chế, chính sách về phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh; tạo ra hành lang pháp lý đảm bảo cho kinh tế - xã hội, và quốc phòng - an ninh tương xuyên liên tục được gắn kết chặt chẽ với nhau, tạo sức mạnh tổng hợp thực hiện mục tiêu chung của quốc gia về phát triển bền vững về kinh tế, xã hội, môi trường; kịp thời phát hiện và ra những quyết sách nhằm giải quyết tốt những vướng mắc, bất cập phát sinh trong quá trình thực hiện phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh trong tất cả mọi lĩnh vực và lĩnh vực xã hội nhất là khu vực biển, đảo.

Cơ chế, chính sách, pháp luật về phát triển kinh tế - xã hội gắn với củng cố, tăng cường quốc phòng - an ninh bảo đảm sự phát triển bền vững ở vùng biển, đảo phải bảo đảm hài hoà giữa tính nguyên vẹn của lĩnh vực với tính tổng thể toàn quốc gia và xu thế phát triển của thời đại, ý chí nguyện vọng chính đáng của nhân dân, tiềm năng, thực lực của các lực lượng trong xã hội, quy luật, nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội vùng biển, đảo; giải quyết hài hoà mối quan hệ giữa tính ổn định lâu dài và sự linh hoạt mềm dẻo trong quá trình vận động phát triển, tránh mọi biểu hiện dập khuôn hoặc thiếu tính ổn định, tập trung được yêu cầu thống nhất, thống nhất chặt chẽ từ Trung ương tới địa phương trong mọi cấp, mọi ngành, mọi lĩnh vực.

Trên thực tế thực thi hệ thống đường lối, chủ trương, chính sách về phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh nói chung và kết hợp phát triển bền vững ở vùng biển, đảo nói riêng đặt ra những yêu cầu về nhận thức và giải quyết mâu thuẫn phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh phát triển bền vững ở vùng biển, đảo để tạo ra động lực thúc đẩy sự gắn kết giữa chúng ngày càng chặt chẽ, hiệu quả đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong thời kỳ mới nói chung và bảo vệ chủ quyền biển, đảo nói riêng hiện nay.

Thư họa là nước của nhân dân cho toàn xã hội về chiến lược phát triển kinh tế - xã hội gắn với

tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh bảo đảm sự phát triển bền vững ở vùng biển, đảo hiện nay.

Nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho toàn dân, mọi cấp, mọi ngành về phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh bảo đảm sự phát triển bền vững ở vùng biển, đảo là giải pháp quan trọng để nâng cao hiệu quả phát triển kinh tế - xã hội bền vững ở vùng biển, đảo và tăng cường sức mạnh quốc phòng - an ninh đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong thời kỳ mới.

Sử dụng tổng hợp nhiều biện pháp, trong đó chú trọng biện pháp tuyên truyền, giáo dục và tổ chức hoạt động thực tiễn nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho toàn xã hội về phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường quốc phòng - an ninh bảo đảm phát triển bền vững ở vùng biển, đảo hiện nay.

Đối với quần chúng nhân dân nói chung, cần tuyên truyền giáo dục về đường lối, chủ trương, chính sách, quan điểm của Đảng, Nhà nước về kết hợp phát triển kinh tế - xã hội...; nâng cao nhận thức về các vùng biển Việt Nam, về chủ quyền biển, đảo Việt Nam; về âm mưu thủ đoạn của các thế lực thù địch...luôn cảnh giác không bị mua chuộc, lôi kéo tham gia vào các tổ chức phản động lợi dụng vấn đề biển, đảo để tuyên truyền xuyên tạc, biểu tình, bạo loạn gây mất ổn định chính trị - xã hội...; về lợi ích của biển, đảo đối với phát triển kinh tế - xã hội...; giáo dục ý thức trách nhiệm của quần chúng nhân dân tham gia xây dựng và bảo vệ chủ quyền biển, đảo quê hương.

Đối với nhân dân vùng biển, đảo và lực lượng tham gia công tác ở vùng kinh tế biển ngoài giáo dục chung như trên cần tuyên truyền giáo dục nâng cao ý thức trách nhiệm trong bảo vệ chủ quyền biển, đảo như tham gia bám đất, bám biển vừa lao động, sản xuất làm kinh tế vừa tham gia đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển đảo. Sẵn sàng tham gia lực lượng dân quân tự vệ biển, đảo làm lực lượng nòng cốt trong phát triển kinh tế - xã hội biển và tăng cường sức mạnh quốc phòng - an ninh ở vùng biển đảo bảo đảm phát triển bền vững biển, đảo.

Đối với lực lượng chức năng bảo vệ chủ quyền biển, đảo nòng cốt là lực lượng hải quân, biên phòng, cảnh sát biển, kiểm ngư phải tăng cường tuyên truyền giáo dục nâng cao bản lĩnh chính trị, nắm chắc quan điểm của Đảng, không ngại khó khăn gian khổ, sẵn sàng tham gia đấu tranh, chiến đấu khôn khéo, sẵn sàng hy sinh bảo vệ chủ quyền thiêng liêng, bất khả xâm phạm vùng biển, đảo Việt Nam góp phần giữ gìn môi trường biển, đảo bình yên để phát triển kinh tế - xã hội vùng biển, đảo bền vững.

Không ngừng đổi mới, cập nhật về nội dung giáo dục phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường quốc phòng - an ninh bảo đảm phát triển bền vững vùng biển, đảo trong thời kỳ mới. Tổ chức khoa học hoạt động thực tiễn phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường quốc phòng - an ninh ở vùng biển, đảo để giáo dục nâng cao nhận thức cho các đối tượng về vị trí, ý nghĩa, nội dung, biện pháp và trách nhiệm trong việc kết hợp phát triển bền vững vùng biển, đảo. Từ những kết quả về phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường quốc phòng - an ninh bảo đảm phát triển bền vững vùng biển, đảo để mọi người, mọi tổ chức nâng cao nhận thức, trách nhiệm của mình góp phần thực hiện tốt phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường quốc phòng - an ninh bảo đảm phát triển bền vững vùng biển, đảo trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ mỗi công dân, đơn vị, địa phương.

Giáo dục thuyết phục phải đi đôi với các biện pháp tổ chức, quản lý, với cơ chế, chính sách, pháp luật để nâng cao hơn nữa hiệu quả nhận thức về phát triển kinh tế - xã hội gắn với củng cố, tăng cường quốc phòng - an ninh bảo đảm phát triển bền vững vùng biển, đảo trong thời kỳ mới. Chú trọng các biện pháp khuyến khích lợi ích cả về vật chất và tinh thần, giải quyết tốt mối quan hệ giữa quyền

lợi và nghĩa vụ, giữa lợi ích cá nhân với tập thể, cộng đồng trong phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường, củng cố quốc phòng - an ninh bảo đảm phát triển bền vững vùng biển, đảo hiện nay.

Kiên quyết đấu tranh, ngăn chặn các quan điểm, tư tưởng xuyên tạc, bóp méo, lợi dụng tuyên truyền, phổ biến đường lối, chủ trương, quan điểm, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước, quy định của địa phương, đơn vị về thực hiện kết hợp phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường quốc phòng - an ninh nói chung và kết hợp bảo đảm phát triển bền vững vùng biển, đảo hiện nay nói riêng để thực hiện các mục đích phương hại đến lợi ích quốc gia, dân tộc. Phát hiện kịp thời và đập tan các âm mưu, hành động chống phá của các thế lực thù địch; trừng trị nghiêm khắc mọi âm mưu, thủ đoạn xâm hại đến kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh và kết hợp phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường quốc phòng - an ninh vùng biển, đảo của nước ta để giữ vững, củng cố lòng tin của nhân dân với Đảng, Nhà nước trong lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng và bảo vệ Tổ quốc nói chung, phát triển bền vững vùng biển, đảo nói riêng.

Thứ ba là bố trí các lực lượng, các cơ sở vật chất - kỹ thuật của các ngành kinh tế biển, của quốc phòng - an ninh trên biển, đảo và ven biển theo ý định, quy hoạch và kế hoạch thống nhất, dưới sự chỉ đạo tập trung thống nhất trong phạm vi cả nước, từng vùng, từng địa phương.

Mục đích chung là tạo thuận lợi, hỗ trợ lẫn nhau giữa phát triển kinh tế biển nhanh và bền vững với tăng cường sức mạnh bảo vệ chủ quyền toàn vẹn lãnh thổ, chống lại mọi âm mưu và hành động xâm phạm chủ quyền và an ninh quốc gia trên biển, đảo và vùng ven biển; bảo đảm hòa bình để phát triển kinh tế biển và là cơ sở để khi cần chuyển sang thế trận chiến tranh nhân dân trên biển.

Xây dựng các khu quốc phòng - kinh tế, kinh tế - quốc phòng trên biển, đảo và vùng ven biển làm cơ sở kết nối quân - dân, dân - quân trong việc thực hiện các hoạt động dịch vụ kinh tế biển. Tăng cường phối hợp nhằm phát huy sức mạnh tổng hợp của quốc phòng - an ninh để nâng cao năng lực quản lý, bảo vệ chủ quyền biển, đảo theo yêu cầu phát triển bền vững kinh tế biển nói trên. Nâng cao năng lực và ứng phó kịp thời với các mối đe dọa an ninh phi truyền thống, trong đó có biến đổi khí hậu và biến đổi đại dương, an ninh môi trường biển xuyên biên giới liên quan đến việc xây đảo nhân tạo trên diện rộng phá hủy môi trường phát triển bền vững ở vùng biển, đảo Việt Nam.

Phát huy lợi thế của vùng ven biển, tạo động lực lan tỏa hỗ trợ phát triển kinh tế nội địa, làm "bàn đạp" cho phát triển một nền kinh tế biển hiệu quả và bền vững, gắn với bảo đảm chủ quyền vùng biển quốc gia được xác định là một trong những hướng ưu tiên có tính đột phá chiến lược để đưa nước ta trở thành quốc gia mạnh về biển và làm giàu từ biển, dựa vào biển và hướng ra biển.

Xây dựng "chuỗi đô thị ven biển" và "chuỗi đô thị đảo" để tổ chức lại không gian kinh tế biển, đảo, vùng ven biển thành một "mạng lưới các cực phát triển" kinh tế mạnh và căn cứ hậu cần vững chắc cho các hoạt động trên vùng biển xa. Hỗ trợ phát triển cơ sở hạ tầng đa dạng và điều kiện sống thiết yếu để người dân yên tâm "bám biển, bám đảo", sản xuất hiệu quả và bền vững trên các vùng biển, đảo của Tổ quốc.

Kịp thời giải quyết các vấn đề xã hội bức xúc của "người lao động biển" nói chung và lao động biển, đảo, vùng ven biển thành một "mạng lưới các cực phát triển" kinh tế mạnh và căn cứ hậu cần vững chắc cho các hoạt động trên vùng biển xa. Hỗ trợ phát triển cơ sở hạ tầng đa dạng và điều kiện sống thiết yếu để người dân yên tâm "bám biển, bám đảo", sản xuất hiệu quả và bền vững trên các vùng biển, đảo của Tổ quốc.

Kịp thời giải quyết các vấn đề xã hội bức xúc của "người lao động biển" nói chung và lao động biển, đảo, vùng ven biển thành một "mạng lưới các cực phát triển" kinh tế mạnh và căn cứ hậu cần vững chắc cho các hoạt động trên vùng biển xa. Hỗ trợ phát triển cơ sở hạ tầng đa dạng và điều kiện sống thiết yếu để người dân yên tâm "bám biển, bám đảo", sản xuất hiệu quả và bền vững trên các vùng biển, đảo của Tổ quốc.

Bổ trí lực lượng lao động trên biển, đặc biệt là ngư dân trở thành lực lượng chủ yếu trong thế trận quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân trên biển, góp phần "dân sự hóa" các hoạt động

của Việt Nam trên biển, gắn với bảo vệ an ninh, các quyền và lợi ích của nước ta trên Biển Đông.

Bố trí lực lượng chức năng, nòng cốt là lực lượng hải quân, cảnh sát biển, bộ đội biên phòng có trách nhiệm bảo đảm an sinh cho các ngư dân đánh bắt trên biển trước các rủi ro như thiên tai, nhân tai. Ngoài ra, lực lượng hải quân, cảnh sát biển, bộ đội biên phòng cần tăng cường hỗ trợ hơn nữa đối với chính quyền các huyện đảo, xã đảo trong phát triển bền vững kinh tế biển, bảo đảm an ninh trật tự, kết hợp bố trí dân cư và tổ chức lực lượng bảo vệ "chủ quyền dân sự" đối với các vùng biên giới biển, đảo.

Để phát triển bền vững kinh tế biển gắn với bảo đảm quốc phòng - an ninh vùng biển trong tình hình mới, còn phải tiến hành phân vùng chức năng biển dựa trên hệ sinh thái và quy hoạch không gian biển phục vụ quản lý khai thác, sử dụng biển, đảo bền vững. Trên cơ sở đó, xác định rõ những khu kinh tế - quốc phòng và quốc phòng - kinh tế biển, đảo và vùng ven biển.

3. KẾT LUẬN

Kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh vùng biển, đảo là một vấn đề khó khăn, phức tạp hiện nay. Để làm làm tốt và giữ vững mối kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh bảo đảm sự phát triển bền vững vùng biển, đảo trong thời gian tới, chúng ta cần phải tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước và được cụ thể hóa bằng các văn bản pháp luật, sự chỉ đạo kịp thời và kiên quyết của Chính phủ, của bộ ngành và các địa phương về kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh nói chung và kết hợp bảo đảm sự phát triển bền vững vùng biển, đảo nói riêng; tích cực tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức cho quần chúng nhân dân và cán bộ chủ trì ở các cấp các ngành, các địa phương về kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh vùng biển, đảo; bố trí các lực lượng, các cơ sở vật chất - kỹ thuật của các ngành kinh tế biển, của quốc phòng - an ninh trên biển, đảo và phát huy vai trò tham mưu của cơ quan chuyên trách quốc phòng - an ninh các cấp, các ngành, các địa phương về kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh bảo đảm sự phát triển bền vững vùng biển, đảo. Quá trình kết hợp cần giữ vững vai trò lãnh đạo của Đảng, phát huy quyền làm chủ của nhân dân, xác lập chiến lược, kế hoạch hợp lý, khoa học, có lộ trình và bước đi thích hợp... luôn là những vấn đề quan trọng quyết định thắng lợi phát triển kinh tế - xã hội gắn với tăng cường - quốc phòng, an ninh bảo đảm sự phát triển bền vững vùng biển, đảo hiện nay./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
3. Nguyễn Bá Dương (2015), Kết hợp kinh tế, văn hóa, xã hội với quốc phòng, an ninh trong bảo vệ Tổ quốc, *Tạp chí Quốc phòng toàn dân*, 7/2015.
4. Ngô Bình Thuận (2016), Một số giải pháp phát triển kinh tế biển bền vững, *Tạp chí Tài chính*, kỳ 2 số tháng 6/2016.
5. Phạm Ngọc Trâm (2016), *Bảo vệ chủ quyền và quản lý - khai thác biển đảo Việt Nam (1975 - 2014)*, Nxb. Tổng hợp.
6. Trần Thái Bình (2017), Quan điểm của Đảng về kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng - an ninh trên các địa bàn chiến lược, *Tạp chí Quốc phòng toàn dân*, số 9.